

Jaarverslag 2019

Commissie MKB

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Januari 2020

Colofon

Dit document is vastgesteld door de Commissie MKB.

Status

Deze publicatie is samengesteld voor leden en dient ter ondersteuning van de praktijk. De publicatie heeft geen status in het kader van de beroepsuitoefening, wel kan worden verwezen naar publicaties die een dergelijke status wel hebben.

Jaarverslag 2019

Commissie MKB

‘De MKB-accountant moet beter ondersteund worden bij zijn of haar werkzaamheden. De activiteiten van de Commissie MKB zijn hierop gebaseerd. Het activiteitenplan van de Commissie MKB voor 2019 sluit aan bij de thema’s uit de Vernieuwingsagenda Accountantsberoep.’

Zo begint het activiteitenplan van de Commissie MKB voor het afgelopen jaar. Het activiteitenplan is mede gebaseerd op het rapport van de werkgroep Vernieuwingsagenda MKB met als titel ‘De accountant kijkt mee, dus is het OK’.

Dit jaarverslag geeft aan welke concrete activiteiten in 2019 zijn uitgevoerd.

De focus van de activiteiten van de Commissie MKB bleef liggen op kantoren waar niet meer dan 5 accountants werkzaam zijn.

Activiteiten

Maatschappelijke relevantie

Activiteitenplan

1. De Commissie MKB overlegt met het ACB over het opnemen van de verplichting tot collegiaal overleg in de regelgeving.

Uitgevoerde activiteit

Op voorstel van de Commissie MKB is in de tekst van de nieuwe Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) het verplicht collegiaal overleg opgenomen. In de consultatie heeft de Commissie MKB (samen met het bestuur van de Ledengroep Openbaar Accountants) gepleit het collegiaal overleg uit te breiden naar alle opdrachten die door een accountant worden uitgevoerd binnen een accountantskantoor. Helaas heeft het Advies college Beroepsreglementering en het Bestuur van de NBA dit niet overgenomen. De algemene ledenvergadering heeft op 16 december de verordening goedgekeurd en daarmee is de verplichting tot collegiaal overleg van kracht.

Activiteitenplan

2. De Commissie MKB neemt deel aan de Oranje Brigade en werkt mee aan het tot stand komen van de risicokaart (datawarehouse). In deze database, waarin de kennis van een grote groep accountants wordt ingevoerd en actueel wordt gehouden, wordt ook informatie uit mkb-sectoren ingevoerd. Met die kennis worden risico's en kansen van een bepaalde sector in beeld gebracht. Accountants kunnen de database raadplegen en gebruik maken van deze gegevens.

Uitgevoerde activiteit

Binnen de Oranje Brigade zijn op dit moment nog geen nieuwe initiatieven ontplooid binnen het aandachtsgebied van de Commissie MKB. De Commissie onderzoekt momenteel de mogelijkheid om te komen tot een risico-kaart voor een mkb-sector.

Activiteitenplan

3. Op basis van de uitkomsten van bovengenoemde database zorgt de Commissie MKB voor het breed delen van de kennis. Afhankelijk van de resultaten kan dit d.m.v. een actuele open brief, (regionale) bijeenkomsten voor leden, e.d.

Uitgevoerde activiteit

Dit punt hangt nauw samen met punt 2.

Activiteitenplan

4. Overleg starten met MKB Nederland en het ministerie van EZK over NBA-betrokkenheid bij de mkb-toets.

Uitgevoerde activiteit

Het kabinet heeft de mkb-toets ingesteld. Dit houdt in dat er bij nieuwe regelgeving gekeken wordt of deze regelgeving eenvoudig toepasbaar is in het mkb. De NBA wil, op regelgeving waar de accountant een toegevoegde waarde

kan leveren, meepraten. De Commissie MKB heeft dit jaar deelgenomen aan twee mkb-toetsen op voorgenomen wetsvoorstellen van het ministerie van Justitie & Veiligheid:

- de modernisering van het Personenvennootschapsrecht
- Wetsvoorstel Buitengerechtelijke Incassomarkt

Daarnaast is de NBA gevraagd een bijdrage te leveren aan de mkb-toets over de voorgenomen Wet toezicht discriminatievrije werving en selectie. Omdat dit onderwerp minder een core-activiteit van de accountant betreft, is besloten niet deel te nemen aan deze mkb-toets.

Onomstreden kwaliteit

Activiteitenplan

5. De NBA overlegt met de Belastingdienst over horizontaal toezicht. Doel van dit overleg is er zorg voor te dragen dat een accountantskantoor dat positief is getoetst automatisch voldoet aan de eisen van horizontaal toezicht. Het kantoor kan dan kiezen om toe te treden tot horizontaal toezicht.

Uitgevoerde activiteit

Er heeft overleg plaatsgevonden met de Belastingdienst die positief tegenover het voorstel staat. De Belastingdienst wil het horizontaal toezicht doorontwikkelen. De voor de zomer 2019 toegezegde nieuwe voorstellen voor horizontaal toezicht zijn nog niet verschenen. Afhankelijk van deze voorstellen hervat de NBA het overleg met de Belastingdienst over dit punt.

Activiteitenplan

6. Publicatie van de MKB-bundel 2019, met alle daarin voor de MKB-accountant relevante regelgeving en een wijziging naar de betreffende NBA-Handreikingen (bijv. Handreikingen 1136 en 1140). Deze uitgave wordt standaard onder onze MKB leden verspreid.
In de digitale versie van de MKB-bundel wordt een index opgenomen met daarin de relevante NBA-Handreikingen met een link naar het betreffende document op de NBA-site. Wanneer er een gedrukte versie van de MKB-bundel wordt gemaakt wordt een bijlage opgenomen met een lijst van de relevante NBA-Handreikingen.

Uitgevoerde activiteit

De [MKB-bundel](#) is in augustus gepubliceerd. In deze editie is de tekst van de Nadere voorschriften NOCLAR en de bijbehorende toelichting opgenomen. Daarnaast is er een overzicht opgenomen van NBA-handreikingen die relevant zijn voor de samenstelpraktijk.

De MKB-bundel is in gedrukte vorm door de leden te bestellen via de NBA-website. Daarnaast zijn de gedrukte exemplaren actief verspreid tijdens de NBA-afdelingsvergaderingen. Vanzelfsprekend is de MKB-bundel 2019 ook via de NBA-site te downloaden.

Activiteitenplan

7. Bij nieuwe regelgeving organiseert de NBA specifieke cursussen of regionale bijeenkomsten waarin ingegaan wordt op de praktische toepasbaarheid in het mkb-segment.

Uitgevoerde activiteit

Er is afgelopen jaar geen nieuwe regelgeving van kracht geworden die zich leent voor specifieke cursussen of regionale bijeenkomsten.

Activiteitenplan

8. Nauwe samenwerking tussen de Commissie MKB en het Adviescollege voor Beroepsreglementering (ACB) bij de ontwikkeling van standaarden in het mkb-segment.

Uitgevoerde activiteit

Er heeft afgelopen jaar overleg plaatsgevonden met het ACB om tot werkbare afspraken te komen.

Lerend beroep

Activiteitenplan

9. Opzetten Kenniscentrum MKB.

De MKB-accountants zijn voor hun kennisontwikkeling en -vergaring aangewezen op zichzelf. Maar waarom zouden we niet meer van elkaars kennis kunnen gebruikmaken? Om dit mogelijk te maken wil de Commissie MKB een Kenniscentrum MKB instellen. Een platform om ervaringen uit te wisselen.

Uitgevoerde activiteit

Er wordt NBA-breed gekeken naar het opzetten van een Kenniscentrum voor de MKB-accountant. De Commissie MKB wordt betrokken bij de vormgeving van dit Kenniscentrum, waarbij het van belang is dat dit leidt tot actuele en toepasbare output.

Activiteitenplan

10. De Commissie MKB bekijkt jaarlijks of er aanleiding is om over een actueel onderwerp een cursus verplicht te stellen in het daarop volgende jaar. Dit om aan te sluiten bij belangrijke ontwikkelingen in bijvoorbeeld wet- en regelgeving die de accountant raakt.

Uitgevoerde activiteit

Frauderisicofactoren is de verplichte cursus voor 2019. De Commissie MKB heeft besproken of zij als commissie een voor de praktijk relevant en aansprekend onderwerp ziet voor 2020. Dat onderwerp is er nu niet en daarom heeft de Commissie MKB geen voorstel voor een verplicht onderwerp voor 2020 gedaan.

Vernieuwende kracht

Activiteitenplan

11. NEMACC onderzoek naar specifieke wensen van mkb-stakeholders en overleg met onder meer MKB-Nederland en VNG over assurance-op-maat-producten.

Uitgevoerde activiteit

NEMACC heeft in december 2019 de resultaten van [het onderzoek naar opdrachten m.b.t. niet-financiële informatie gepubliceerd](#). Dit heeft geleid tot tien concrete stappen om assurance te verschaffen bij niet-financiële informatie.

Activiteitenplan

12. Overleg met het ACB om te komen tot 'best practices' voor kleine assurance-opdrachten. In overleg met het ACB bekijken of het mogelijk is om, in de sfeer van NBA-handreiking 1136, te komen tot extra guidance voor overige assurance opdrachten.

Uitgevoerde activiteit

Dit punt wordt meegenomen in het overleg bij punt 8.

Activiteitenplan

13. MKB-accountants ondersteunen bij het maken van de mindshift (van jaarrekening naar actuele rapportages) door leden bewust te maken, te faciliteren en kennis te delen. Onder meer via het aanbieden van cursussen NBA-opleidingen of het organiseren van (regio-) bijeenkomsten of het aanbieden van tools.

Uitgevoerde activiteit

In juli is een het artikel ['Transformatie mkb-accountant: van rapporteur tot ziener'](#) op Accountant.nl verschenen. Kern van het artikel: met behulp van digitalisering voorspelt de MKB-accountant steeds vaker de toekomst voor klanten. Administratie, aangiften, samenstel en fiscaal werk vormen daarbij een hygiënefactor. Twee kantoren vertellen hoe zij deze omslag hebben gemaakt.

Sterk merk

Activiteitenplan

14. Uitwerken en uitvoeren van een campagne - gericht op mkb-ondernemers en hun stakeholders - over de toegevoegde waarde van de MKB-accountant, waarvan betrouwbaarheid van informatie kernonderdeel is.

Uitgevoerde activiteit

Deze MKB-campagne is in het najaar voorbereid met het team dat verantwoordelijk is voor de campagne 'Nederland rekent op zijn accountants'. Het MKB-onderdeel van deze campagne start begin 2020.

Activiteitenplan

15. Starten periodiek overleg met stakeholders over toegevoegde waarde MKB-accountant en om duidelijkheid te krijgen over de verwachtingen van deze stakeholders.

Uitgevoerde activiteit

Dit punt komt structureel aan de orde in de diverse overleggen met onder meer de Belastingdienst. Daarnaast gaat een vertegenwoordiger van de Commissie MKB deelnemen aan de MKB Adviesraad van de ING.

Activiteitenplan

16. Regelmatig checken in hoeverre in NBA-uitingen voldoende aandacht wordt besteed aan de MKB-accountant.

Uitgevoerde activiteit

Dit punt komt iedere vergadering van de Commissie MKB aan de orde. Afgelopen jaar zijn ook enkele keren redacteuren hierop aangesproken.

Naast de projecten uit het Activiteitenplan 2019 van de Commissie MKB zijn nog andere activiteiten ondernomen en producten ontwikkeld.

Pack PE-KE gelanceerd tijdens NEMACC-symposium

Tijdens het NEMACC-symposium van 29 april 2019 is Pack PE-KE (Petites Entités-Kleine Entiteiten) gelanceerd. Pack PE-KE is een geautomatiseerd hulpmiddel dat helpt de stappen van het controleproces bij eenvoudige kleine entiteiten te structureren en de vastlegging van de werkzaamheden te vergemakkelijken.

NBA-Helpdesk

In 2019 kreeg de NBA Helpdesk 1.667 telefonische vragen. Dat is min of meer gelijk aan het aantal vragen in 2017. In 2018 leidde de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) tot een piek in de vragen; zo'n 1.883 telefoontjes.

Belangrijkste items in 2019 waren NOCLAR, de NVKS en het starten van de eigen praktijk.

NBA Handboek Samenstellingspraktijk geactualiseerd

In januari verscheen de nieuwste versie van het NBA Handboek Samenstellingspraktijk, waarin de laatste wijzigingen in de wet- en regelgeving zijn opgenomen. Het betreft de invoering van de NV NOCLAR, enkele aanpassingen in de NVKS, de vaststelling van NBA-Handreiking 1140 ("De NVKS in vraag en antwoord") en de wijzigingen in de Wwft. Deze versie is in september geüpdatet n.a.v. opmerkingen en vragen van leden.

In het NBA Handboek Samenstellingspraktijk zijn basisregels opgenomen die het toetsingskader vormen waar kantoren aan moeten voldoen. Wanneer het kantoor zich houdt aan deze basisregels is het kantoor compliant.

Met dit handboek worden met name kleine kantoren met uitsluitend samenstellingsopdrachten ondersteund. Het geeft deze kantoren een goede basis voor kantoorkwaliteit en daarmee voor de toetsing.

Rondetafelbijeenkomst ICT bij mkb-kantoren

Om kleinere accountantskantoren meer te ondersteunen bij ict-vraagstukken heeft de Commissie MKB een rondetafelbijeenkomst georganiseerd. Eigenaren van kantoren in het mkb-segment, vertegenwoordigers van softwareleveranciers en automatiseringsdeskundigen spraken over de stand van zaken, de uitdagingen die op korte termijn opduiken en over de gewenste ondersteuning door de NBA.

Naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft de Commissie MKB geconcludeerd dat de NBA wel een taak heeft bij de vaktechnische ondersteuning van mkb-accountantskantoren, maar geen rol moet spelen bij de ondernemersbeslissingen van deze kantoren.

RGS

De NBA is één van de partners van het RGS-samenwerkingsverband. Een van de activiteiten in 2019 was de organisatie van de Week van RGS. Tijdens deze week vond in Utrecht een RGS-event plaats, gericht op intermediairs. Vier organisaties gaven praktijkvoorbeelden over het implementeren van RGS: twee accountantskantoren en twee overheidsorganisaties. Naast deze bijeenkomst lieten tien softwareleveranciers gedurende de hele week in webinars zien hoe accountantskantoren RGS kunnen implementeren en gebruiken.

Overleg met afdelingsbesturen

In juni heeft de Commissie MKB een overleg gehad met de voorzitters van de NBA-afdelingen en kringen. Het Activiteitenplan 2019 van de Commissie MKB stond daarbij centraal. In het overleg bleek dat de afdelingsvoorzitters zich goed konden vinden in de onderwerpen die de Commissie MKB onder handen heeft.

Digitale veiligheidscheck voor het mkb

Begin 2019 verscheen de '[digitale veiligheidscheck mkb](#)'. Deze veiligheidscheck is ontwikkeld voor de MKB-accountant en is bedoeld als goede start om de belangrijkste cyberrisico's bij de mkb-ondernemers in kaart te brengen en aan te pakken. De brochure geeft accountants handvatten om het gesprek aan te gaan over digitale veiligheid.

De brochure kwam tot stand in nauwe samenwerking met ABN-AMRO en het Nederlands Cyber Collectief.

Handvatten voor adviesopdrachten voor de MKB-accountant

Op verzoek van de Commissie MKB heeft NEMACC onderzoek gedaan naar een normenkader rond de advieswerkzaamheden van een accountant. Advieswerkzaamheden bepalen voor een groot deel de toegevoegde waarde van de MKB-accountant. De NBA-brochure '[De adviserende accountant](#)' geeft handvatten bij drie typen adviesopdrachten. De basis voor deze handvatten wordt geleverd in het NEMACC-onderzoeksrapport '[De adviserende accountant](#)'.

Project MKB Nederland

MKB Nederland en de NBA hebben het project "Slimmer ondernemen met cijfers" voorbereid. Dit project gaat draaien in 2020. Uitgangspunt van dit project is dat accountants uitstekend gepositioneerd zijn om ondernemers te adviseren op financiën, fiscaliteit en op strategie. De accountant kan fungeren als MT van het mkb. Groei van ondernemingen wordt gestut door cijfers die inzicht geven in de groeimogelijkheden.

Doel van het project is ondernemers beter onderbouwde keuzes te laten maken voor hun bedrijf dankzij het advies en het netwerk van de accountant. Daarmee wordt verdere ontwikkeling en groei van de ondernemer en zijn of haar onderneming ondersteund.

Betrokkenheid bij wetgeving

Naast de al eerder genoemde NBA-bijdragen aan de MKB-toetsen heeft de NBA afgelopen jaar ook in diverse overleggen met de Belastingdienst input geleverd aan de belastingwetgeving. Daarnaast heeft de Commissie MKB in overleggen met het ministerie van SZW en in de internetconsultatie gereageerd op het wetsvoorstel "Werken als zelfstandige".

Groene Brigade

Betrokkenheid bij het thema Duurzaamheid is zichtbaar door deelname van de Commissie MKB in de programmaraad van de Groene Brigade. Zo is onder meer een bijgedrage geleverd aan de Publieke Managementletter (PML) over Klimaat die in januari 2020 verschijnt en aandacht besteed aan de Informatieplicht Energiebesparing voor bedrijven en instellingen.

Samenstelling Commissie MKB:

Steef Visser (voorzitter)

Jan Rijken (vice-voorzitter)

Claudia Spring in 't Veld

Jeane Kramer-Van Ravenswaaij

Johan de Beuze

Terry Bogers

Antoinette Dijkhuizen

Alle leden van de Commissie MKB zijn accountant.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl